

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Et primo, vtrum passio appetitus sensitui possit mouere, vel inclinare
voluntatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](#)

rali singularum potest. **¶ Quinto.** De illis tribus causis quae ponuntur i. Ioā. 3. Concupiscentia oculorum, concupiscentia carnis, & superbia vitæ. **¶ Sexto.** Vtrum passio, quae est causa peccati, diminuat ipsum. **¶ Septimo.** Vtrum totaliter excusat. **¶ Octavo.** Vtrum peccatum, quod ex passione est, possit esse mortale.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum voluntas mouatur à passione appetitus sensitivi.

AD PRIMVN sic procedit. **V**r, qd voluntas non mouatur à passione appetitus sensitivi. Nulla n. potentia passiva mouetur nisi à suo obiecto: voluntas autem est potētia passiva & activa simul, inquantum est mouens & mota, sicut Philosophus dicit in 3. * de anima, uniuersaliter de vi appetitiva, cū ergo obiectu uoluntatis nō sit passio appetitus sensitivi, sed magis bonum rationis, vñ qd passio appetitus sensitivi non mouat uoluntatem.

¶ 2 Præt. Superior motor non mouetur ab inferiori, sicut anima nō mouetur a corpore: sed uoluntas, quæ est appetitus rationis, comparatur ad appetitum sensitivi, sicut motor superior ad inferiorē dicit. n. Philosoph⁹ in 3. de ani. * appetitus rationis mouet appetitum sensitivi, sicut in corporibus cælestibus sphæra mouet sp̄aram. ergo uoluntas non potest moueri a passione appetitus sensitivi.

¶ 3 Præt. Nullū immateriale potest moueri ab aliquo materiali: sed uoluntas est potentia quædam immaterialis, non n. uritur organo corporali, cū sit in ratione, ut dicitur in 3. de anim. * appetitus autem sensitivus est nis materialis, utpote fundata in organo corporali. ergo passio appetitus sensitivi non potest moueri appetitum intellectuum.

SED CONTRA est, quod dicitur Daniel. 13. Concupiscentia subuerit cor tuum.

RESPON. Dicendum, qd passio appetitus sensitivi non pōt dñe trahere, aut mouere uoluntatem: sed indirecte potest, & hoc duplicitate. Vno quidem modo secundū quanda abstractione. Cum n. omnes potētiae aīe in una essentia anima radicentur, necesse est qd qd una potētia int̄editur in suo actu, altera in suo actu remittatur, uel ē totaliter in suo actu impediatur, tū quia omnis uirtus ad plura dispersa sit minor, unde econtrario, qd intenditur circa unum, minus pōt ad alia dispergit: tū quia in operibus animæ requiritur quædam intentio, quæ dū uehementer applicatur ad unū, non potest alteri uehementer attendere: & secundū hunc modū p. quandam distractionem, quando motus appetitus sensitivi fortificatur ēm quamcūque passionē, ne cesset ēt remittatur, uel totaliter impediatur mo-

tus proprius appetitus rationalis, qui est uoluntas. **A**lio modo ex parte obiecti uoluntatis, quod est bonum rōne apprehensum, impeditur. n. iudicium, & apprehensio rationis, propter uehementem, & inordinatam apprehensionem imaginationis & iudicium uirtutis estimatiuæ, ut patet in amentib. Manifestum est aut, qd passionem appetitus sensitivi sequitur imaginationis apprehensio & iudicium estimatiuæ, sicut ē dispositionē lingue sequitur iudicium gustus, unde uidemus, qd homines in aliqua passione existentes, non facile imaginationē auertunt ab his, circa qua afficiuntur. unde per consequens iudicium rationis plerunque sequitur passione appetitus sensitivi, & per consequens motus uoluntatis, qd natus est semper sequi iudicū rationis.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd per passionē appetitus sensitivi sit aliqua imutatio circa iudicium de obiecto uoluntatis, sicut dictū est, * quis ipsa passio appetitus sensitivi nō sit directe uoluntatis obiectū.

AD SECUNDVM dicendum, qd superius non mouetur ab inferiori directe, sed indirecte quodammodo moueri potest, sicut dictum est, *

Et similiter dicendum est ad Tertium.

ARTICVLVS II.

Vtrum ratio possit superari à passione contra suam scientiam.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videatur qd ratione, id est motu uoluntatis, & sic ex parte obiecti passio mouet uoluntatem. Hęc uia ex parte obiecti est tunc, prima ex parte ipsarum potentiarum hanc adiutor, ex natura autem, ut uides, si memor es di Etiorum, uoluntas necessitatur quia ex parte obiecti motio est, & ad necessitatem requirit aliis motor ex parte subiecti ad exercitū actus, propter quod uoluntas libere sequens hinc obiectum peccat.

¶ 2 Præt. Voluntas non est nisi boni, uel apparentis boni: sed cū passio trahit uoluntatē in id, qd est vere bonum, non inclinat rationem contra scientiam: cū autem trahit eam in id, quod est apparente bonum, & non existens, trahit eam in id, quod ratione uidetur: hoc autem est in scientia rationis, quod ei vñ. ergo passio nunquam inclinat rationem contra suam scientiam. Si dicatur, qd trahit rationē scientē aliquid in uniuersali, vt contrarium iudicet in particulari. Contra. Uniuersalis & particularis ppositio si opponant, opponunt fīm contradictionem: sicut, Omnis hō: & nō omnis hō: sed duæ opiones qd sunt contradictiones, sunt contraria, ut dicitur in 2. Perihermenias. * Si igitur aliquis sciens aliquid in uniuersali, iudicaret oppositū in singulari, sequeretur, qd haberet simul contrarias opiniones, quod est impossibile.

¶ 3 Præt. Quicunq; scit uniuersale, scit et particolare, qd nouit sub uniuersali cōtineri: sicut qui scit omnem mulam esse sterile, Prima Secundæ S. Thomæ

¶ Super Questionis

septuagesime septima

Articulum se-

cundum

In corp. ar.

In corp. ar.